

## FØRSTE ÅBNE AUDITION

41 DSF-medlemmer sang for et bredt panel af arbejdsgivere, da forbundet for første gang holdt en helt åben audition for medlemmer, der søger job inden for musical og musikteater.

## MUNGO MØDTE MODSTAND

Mungo Park Koldings nye teaterleder Moqi Simon Trolin mødte uventet modstand, da teatret begyndte researchen til åbningsforestillingen om fyrværkeriulykken i bydelen Seest. Læs hvordan det gik.

## PRIS PÅ EUROPÆISK FILM

For første gang uddeles den 'europæiske Oscar' i Danmark, når European Film Academy holder sin store prisoverrækkelse i Forum. Der er særpriser til både Dogme-brødrene og den britiske skuespiller Judy Dench.

NOVEMBER 2008 #09

MAGASINET

# SCENELIV

SANG • DANS • TEATER • FILM / UDGIVET AF DANSK SKUESPILLERFORBUND



## NÅR VIDENSKAB BLIVER TIL TEATER

### MERE TV-FIKTION GIVER KAMP OM TALENTERNE

**PÅ SYDDANSK UNIVERSITET I ODENSE EKSPERIMENTERER MAN MED VIDENSKABSTEATER. FORSKERE UDVIKLER FORMIDLINGEN GENNEM DRAMATURGIEN, OG SAMTIDIG TILFØJES TEATERSCENEN VIDENSKABENS FORTÆLLINGER.**

*Af Thorsten Asbjørn Lauritsen & Peter Borberg*

# PÅ SCENEN UDEN ROLLE

*Foto: Center for Kunst og Videnskab - Syddansk Universitet*



*DEN MAGISKE KUGLE. Post doc Esben Thormann. I baggrunden ses ph.d.-studerende Anne K. Bugge*

Tæppet er gået. Forestillingen hedder 'Den Magiske Kugle'. Den handler om kræftforskningens historie og udvikling frem til i dag, hvor forskere står foran et afgørende nybrud: Kræftmedicin afleveret i 'magiske' kugler. Ind på scenen træder Ole G. Mouritsen, professor i fysik og kemi – han spiller i aften Ole G. Mouritsen, professor i fysik og kemi. Sammen med teaterinstruktør Bent Nørgaard, leder af Center for Kunst og Videnskab, Syddansk Universitet, har fysikprofessoren og et hold af andre forskere arbejdet på manuskript og scenografi til aftenens forestilling.

"Jeg er her ikke for at spille teater i klassisk forstand. Jeg er her for at opføre en videnskabelig fortælling, hvor jeg bruger mig selv og min viden i et dramaturgisk rum. Det handler ikke om at påtage sig en rolle, men om at bruge teatrets virkemidler til at fortælle en historie om videnskab og forskere så troværdigt som muligt. Og samtidig på en enkel, levende og forståelig måde," siger Ole G. Mouritsen.

Han og en række forskerkolleger var med, da Center for Kunst og Videnskab lancerede en af de første videnskabsteater-forestillinger i 2007. Arbejdet med forestillingerne har haft stor betydning for Ole G. Mouritsen – både personligt og fagligt - og var en medvirkende faktor, da han sidste år blev tildelt den eftertragtede Forskningskommunikationspris af Videnskabsministeriet.

"Jeg har altid været optaget af formidling, og det at arbejde med teaterinstruktør Bent Nørgaard har givet mig et helt andet blik for min fremtræden – hvad enten det er foran et publikum, i teateret eller hjemme foran de studerende i auditoriet. Dét,



DEN MAGISKE KUGLE (2007) med bl.a. Ph.d.studerende Anne Arnsfang Christensen

det især handler om, er min stemmeføring og mit kropssprog. Jeg er blevet langt mere bevidst om, hvordan jeg virker, når jeg stiller mig frem for at fortælle," siger fysikprofessoren.

Han nævner, at arbejdet med indøvelsen af forestillingen har gjort ham opmærksom på hans tendens til at tale i et monotont stemmeleje samt andre fysiske kendetegn, der kan tage en del af fokus fra det rent indholdsmæssige. Bevidstheden om krop og stemme bruger Ole G. Mouritsen i sit fortsatte formidlingsarbejde.

Samtidig hæfter han sig ved en yderligere dimension, som teaterarbejdet har tilført forskerne: Evnen til at være til stede her og nu.

"Det fascinerende ved teateret er, at når tæppet går, så går der noget i gang. En forestilling rummer en intensitet og flygtighed. Den skal virke i en bestemt tid, og som aktør skal du være der i øjeblikket. Som forsker er man ofte på vej i en proces, optaget af en masse gøremål, hvor man tænker på sit næste skridt og dermed glemmer at være til stede i situationen. Her har teateret været dybt inspirerende."

#### FANTASTISKE FORTÆLLINGER

Tilsvarende finder teatermennesket Bent Nørgaard, at forskningsmiljøet på Syddansk Universitet er et ocean af storslåede historier – et sandt privilegium som arbejdsplads for en scenekunstner.

"De områder, som udvikler vores verden, og som samtidig søger at forklare den, finder vi typisk i forskningsmiljøer på universiteterne. Forskning har kolossal indflydelse på vores

samfund. Vi kan dårligt forestille os et samfund uden viden og teknologi, og det er i høj grad disse områder, vi taler om, og som vi er præget af som mennesker. I mine øjne tilbyder universitetsmiljøet en masse fantastiske fortællinger om folk, der arbejder med at forstå verden, beskrive den og ændre den," siger Bent Nørgaard, der undrer sig over, at teateret ikke noget før har anvendt forskningen i en dramatisk form.

"I litteraturen har man gjort det i årevis, siger Bent Nørgaard og henviser blandt andre til forfatteren Lene Andersens omfattende flerbindsværk, 'Både og', der belyser forskellige sider af videnskaben inden for en fiktiv ramme."

"Teateret har alle dage været udtryk for en måde at forklare verden på og opdrage den. Derfor er det på høje tid, at teateret begynder at betjene sig af de historier, som videnskaben kan tilbyde. Jeg har i hvert fald opdaget, at den videnskabelige historie kan have samme effekt som den, kunsten kan tilbyde. Jeg siger ikke, at videnskab er kunst, men effekten kan være den samme. Hvis du overværer et videnskabeligt foredrag, kan du blive svimmel, henført, skræmt eller oprevet. Det er den kraft, der ligger i det videnskabelige foredrag, som jeg gerne vil tage med ind i min egen arena, som er teateret," siger Bent Nørgaard.

Professor Ole G. Mouritsen lader det helst være op til andre at vurdere, hvorvidt det nyskabende videnskabsteater er et bidrag til det traditionelle teater. Han vover dog at pege på et element:

"Som videnskabsfolk kan vi på scenen fortælle om den tvivl og søgen, der ligger bag enhver videnskabelig opdagelse. I jag-



### FORMIDLINGSPRIS FOR TEATERINDSATS

Ole G. Mouritsen modtog i 2007 Forskningskommunikationsprisen. I begrundelsen af valget lød det fra videnskabsminister Helge Sander: *"Ole G. Mouritsen er en både dygtig forskningsformidler og en højt anerkendt forsker inden for biomembranforskning. Han styrker interessen for både fysik, kemi, biologi og teknologi gennem kagebøger, videnskabsteater, formidling gennem leg og virtuelle billedgallerier. Tværfaglig og nyskabende formidling til stor inspiration for andre forskere."*



DEN MAGISKE KUGLE. Professor Ole G. Mouritsen

ten på at forstå naturen, kan forskerne troværdigt fortælle om det kaos man står i forud for enhver ny indsigt. På den måde kan teateret også være med til at nuancere det stereotype billede af forskere, som nogen, der har styr på det hele og står med færdige svar," siger han.

For forskerholdet har det at være medforfattere til et dramaturgisk manuskript desuden skærpet fornemmelsen for kernen i deres videnskabelige arbejde.

- Når man er optaget af et forskningsprojekt kan man meget nemt blive detaljefokuseret. Med Bent Nørgaard skulle vi opbygge en fortælling om vores forskning, som fastholdt det essentielle i fortællingen. Det perspektiv kan vi tage med tilbage i laboratoriet og auditoriet." ■

### LITTERATUR OG VIDENSKAB

Inden for skønlitteraturen findes der talrige eksempler på værker, som trækker på videnskabens nyskabelser og historier.

For eksempel var H.C. Andersen dybt fascineret af opdagelsen af telegrafenen. Det store Atlanterhavskabel, som blev rullet ud i 1866, inspirerede H.C. Andersen til at skrive samtidseventyret "Den store søslange".

I 1991 fik den norske forfatter Jostein Gaarder et internationalt gennembrud med romanen "Sofies verden", der beskrev filosofiens historie.

Og i disse år er den danske forfatter Lene Andersen højaktuel med flerbindsværket 'Både og', en romanserie, som belyser forskellige sider af naturvidenskaben, åndsvidenskaben og samfundsvidenskaben.

### VIDENSKABSTEATER

Center for Kunst og Videnskab, Syddansk Universitet, har under ledelse af teaterinstruktør Bent Nørgaard opført en række videnskabsteater-forestillinger:

**Den Magiske Kugle (2007):** En forestilling om videnskabens historie og udvikling af ny kræftmedicin.

**NANO (2007):** En forestilling om nanoteknologiens muligheder og konsekvenser.

**Det skabende menneske (2007):** En forestilling om menneskets kreative og innovative potentiale.

**Bioetik og musik (2008):** En forestilling om stamcelleforskning og dens etiske grænser.